

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47
fminpost@fylkesmannen.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Sør-Fron kommune
Kommunevegen 1
2647 SØR-FRON

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2020/8084-4 432.3

Deres ref.

Dato 16.07.2020

Delegert sak - Rondane NP - Stolpejakt i Sør-Fron kommune - søknad om tillatelse til tiltak - avslag

Vedtak

1. Med heimel i verneforskrifta for Rondane nasjonalpark § 3, pkt. 1.3 e), jf. § 3, pkt. 5.2, og forvaltningsplanen s. 78, får Sør-Fron kommune avslag på sin søknad om oppsetting av stolpe/turpost ved Fremre Vulutjønn.
2. Sør-Fron kommune får frist til 3. august 2020, å frivillig fjerne den oppsette stolpen/turposten.

Oppsetting av stolpar/turpostar i område som er viktige for villrein er ikkje i tråd med verneformålet, og vil kunne være til skade for verneverdiane i Rondane nasjonalpark.

Av tidlegare saker går det fram at det er praksis for ikkje å gje løyve til oppsetting av turpostar i område som er viktige for villreinen. Å vurdere denne saken annleis vil då kunne skape ny presedens, i strid med forvaltningsplanen og naturmangfoldova § 10.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

Søknad fra Sør-Fron kommune, datert 10.07.20.

Saksopplysninger

Sør-Fron kommune har i brev datert 10.07.20 levert slik søknad:

«Vi syner til e-post- og telefonkorrespondanse med nasjonalparkforvaltar Eirin Berge torsdag 09.07.2020 angående Stolpejakt i Sør-Fron og utplassering av stolpe ved Fremre Vulutjønn.

Sør-Fron kommune har sett opp stolpe til Stolpejakten her, utan å søkje tillatelse. Dette beklager vi.

Nasjonalpark	Dovre, Rondane
Naturreservat	Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinntjønnin
Landskapsvernområde	Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Hensikt med tiltaket:

Sør-Fron kommune har sidan 2018 arrangert såkalla Stolpejakt. Vi har femti stolpar plassert ute i vår kommune. I år ønske vi å innlemme Vuludalen som eitt av turmåla.

Tiltakets plassering:

Stolpen er plassert ved den merka DNT-stigen ved bua ved Fremre Vulutjønn. Koordinatane er 61,8205522/10,0157246. Sjå vedlagte kart for detaljar.

Tidsperiode:

Vi søker med dette om å få ha stolpen ståande så lenge Stolpejakten 2020 i Sør-Fron pågår, fram til og med 31. oktober.

Ansvarleg for tiltaket:

FYSAK-gruppa i Sør-Fron kommune, ved tenesteområde kultur og næring. Kontaktperson er Bjørn K. Sletten, bjorn.sletten@sor-fron.kommune.no. Tiltaket er allereie gjennomført. Det er ikkje planlagt andre stolpar i Rondane nasjonalpark. Dette er eit midlertidig eingongstiltak.»

Annen korrespondanse i høve saken

Sekretariatet, 09.07.20

Til Sør-Fron kommune

«Oppsynet har meldt fra til sekretariatet i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre at det i Rondane nasjonalpark i Sør-Fron kommune er satt opp stolper knyttet til «stolpejakt». Bildet under viser en stolpe som sto ca. 10 meter øst for Sør-Frons bua ved Fremre Vulutjønn (UTM 0553509/6854611), like ved DNT stien.

Jeg har oppfattet at det er Sør-Fron kommune som arrangerer denne stolpejakten (jf. artikkel på kommunens hjemmesider <https://www.sor-fron.kommune.no/tjenester/kultur-og-naring/stolpejakt-i-sor-fron/>)

Til orientering er oppføring av midlertidige innretninger i nasjonalparken søknadspliktig, jf. § 3 punkt 1.1. i verneforskriften for Rondane nasjonalpark:

«Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, anlegg og faste og midlertidige innretninger, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, plassering av campingvogner og bobiler o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende».

s.78 i forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane har følgende omtale av turorientering:

«Oppsetting av faste poster for turorientering eller trimposter som berører nasjonalparkene og Dørålen landskapsvernområde vil være å betrakte som organisert ferdselsvirksomhet

som krever dispensasjon fra verneforskriften. Slik aktivitet vil normalt skje i regi av lokale idrettslag eller foreninger som i dette fall altså ikke unntas søknadsplikt. I nasjonalparkene finnes i tillegg en bestemmelse om at en må søke om å få sette opp midlertidige innretninger. Selv om ferdselen som følge av slike poster ikke nødvendigvis vil bli noe vesentlig tillegg til allmennhetens frie ferdsel i utmarka, og selv om postene kanskje bare står oppe kun ett eller et fåtall år, er dette et organisert opplegg som kan komme i konflikt med naturmiljøet. Dette er det eksempler på i andre verneområder. Forvaltningsmyndighetene ser helst at slike poster legges utenfor verneområdene, alternativt plasseres langs merka stier eller skiløyper i ytterkant av disse verneområdene. Det vil også kunne vurderes trimposter på eksempelvis toppene i Rondanemassivet som ikke ligger inntil merket sti. Hvis de lokale idrettslagene har et opplegg uten faste poster men i stedet lager turmål, vil dette ikke være søknadspliktig.»

Oppføring av slike stolper er søknadspliktig innenfor nasjonalparken og skal også avklares mot grunneier. Vi har ikke registrert å ha mottatt søknad om oppføring av stolper i nasjonalparken.

Det vises også til brev som ble sendt ut tidligere i sommer (jf. vedlagte pdf dokument) ...»

Sør-Fron kommune, 09.07.20

«Viser til e-post datert i dag angående stolpe ved Fremre Vulutjønn.

Det er underteikna som er ansvarleg for Stolpejakta i Sør-Fron, og eg er kjent med brevet datert 5. juni. Stolpen ved Vulutjønnen var allereie sett ut da vi mottok brevet, så vidt eg veit (det var ein av mine medarbeidarar, Kikke Hovind, som gjorde det). I utgangspunktet hadde vi tenkt å ha stolpe på Blåknappen som er Sør-Frons høgaste fjell, men etter samtale mellom Kikke Hovind og Finn Bjørmyr der dette vart åtvåra mot, bestemte vi oss for å sette stolpen i eit anna område ikkje så langt unna. Men vi søkte ikkje, og dette beklagar vi.

Vi ønskjer å rette opp i dette, og håper vi kan få søkje om å behalde stolpen der den nå står.

Korleis skal vi gå fram for å få til dette?»

Tilsvarende saker

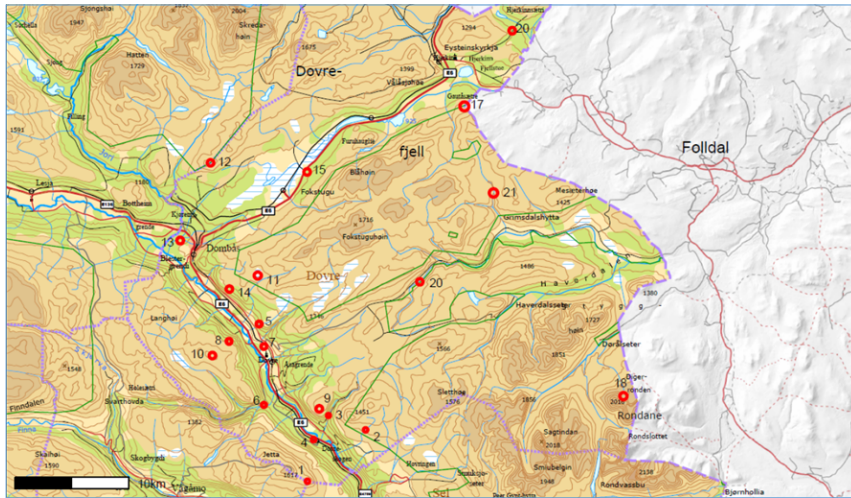
Delegert vedtak, 03.12.14

«Dovre kommune får tillatelse til å etablere turpostmål i Rondane og Dovre nasjonalpark. Hvilke turmål dette gjelder er angitt i vilkårene nedenfor. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 5.2.

Tillatelse blir gitt på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder fra dags dato, og turmålposten må fjernes senest 1. desember 2015.
- Turpostmål 11 og 18 kan settes ut umiddelbart.
- Turpostmål 17 og 21 kan ikke settes ut på omsøkt sted. Turpostmålene må flyttes til andre lokaliteter, og nye lokaliteter skal avklares med forvaltningsmyndighet før utsetting.
- Turpostmål 2 og 20 kan settes ut og annonseres utsatt fra og med 5. juni 2015.
- Forvaltningsmyndigheten skal ha tilsendt en kortfattet rapport om antall besøkende på turpostmålet i etterkant.»

Nr.	Navn	Verneområde	Anbefalt rute
2	Stordalsmåsåhusa	Rondane NP	Langs god sti/kjøreråk fra Skogseter
11	Bu-rester Sauhansstugumyre	Dovre NP	Avstikker fra Kongevegen enten fra Fokstugu eller Åteigen/Dovre
17	Veshjerkinnshøe	På vernegrensa Dovre NP	Fra Gautåseter
18	Vidjedalsbotn	Rondane NP	Fra Dørålseter følger merka sti til Høgronden. Sette opp kassa ved vannet.
21	Fallfossen	Dovre NP	Stien fra Grimsdalshytta til Nordre Tverråe og videre innover åfaret til Fallfossen
20	Gruvehull litt oppe i lia ovenfor Grimsdalsmyrin NR	Rondane NP	Fra Grimsdalsvegen og rett opp lia til gruvehullet som er lett synlig fra vejen

Figur 2. Faksimile, sak 03.12.14.

Dovre kommune klaget på vedtaket i brev 13.01.15, som gjaldt avsalg på oppsetting av turpost på Veslehjerkinshøe. Videre behandling av klagen er ikke å finne i arkivet.

Delegert vedtak 19.09.2018

«I medhold av verneforskriftene for Dovre- og Rondane nasjonalpark og naturmangfoldloven, gis det dispensasjon til å etablere midlertidige innretninger i form av turmål kasser for å legge til rette for organisert ferdsel knyttet til Dovre kommunes FYSAK-tilbud. Vedtaket er hjemlet i verneforskriftenes § § 3 punkt 5.2, 2.ledd og naturmangfoldlovens § 48.

Følgende vilkår gjelder for dispensasjonen:

- Følgende turmål kasser i Dovre og Rondane nasjonalparker kan settes ut:
  - Rondhalsen, langs DNT-sti, turmål nr 11
  - Haverdalen, langs DNT sti (Haverdalsåe), turmål nr 3
  - Hågåmasåhuset, turmål nr 9
  - Burest ved Japi turmål nr 4
- Turmål kassene kan stå ute i perioden fra vedtakstidspunkt til 15.7.2020. De må etter dette tidspunkt fjernes.
- For å få en oversikt over omfanget av ferdselen skal forvaltningsmyndigheten ha tilsendt en kortfattet rapport om antall besøkende på turpostmålene i etterkant. Rapporten sendes Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, fmoppost@fylkesmannen.no innen 20.juli 2020.»

Delegert vedtak, 25.05.20

1. «Med hjemmel i verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3, pkt. 1.3 e), jf. § 3, pkt. 5.2, og forvaltningsplanen s. 78, får Follidal turlag avslag på sin søknad om oppsetting av turposter på Gravhøe og Hornsjøhøe.
2. Follidal turlag får frist til 5. juni 2020, å frivillig fjerne de oppsatte skiltene/turpostene.

Oppsetting av turposter i områder som er viktige for villrein er ikke i tråd med verneformålet, og vil kunne være til skade for verneverdiene i Rondane nasjonalpark.

Av tidligere saker går det fram at det er praksis for ikke å gi tillatelse til oppsetting av turposter i områder som er viktige for villreinen. Å vurdere denne saken annerledes vil da kunne skape ny presedens, i strid med forvaltningsplanen og naturmangfoldoven § 10.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Verneformål

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
- ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
- ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,
- sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereleggende bjørke- og barskog,
- bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,
- ta vare på verdifulle kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1.1. Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder ... faste og midlertidige innretninger, ... oppsetting av skilt, merking av stier og løyper. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

...

e) Oppsetting av skilt og merking av stier i henhold til forvaltningsplanen.

5.1. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2. Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Forvaltningsplan

s. 16

Det andre sentrale leveområdet er Vulufjellområdet. Disse arealene er også svært viktige beite- og oppholdsområder for villreinstammen hele året. Reinen kalver i området og fostringsflokker og andre flokker observeres hyppig.

s. 62

Sårbare arters områdebruk i forhold til menneskelig ferdsel Dovre nasjonalpark med større deler av Grimsdalen landskapsvernområde samt Vulufjellområdet i Rondane nasjonalpark er spesielt viktige områder for villrein. Her skjer kalvingen i Rondane Nord villreinområde. Dette betyr at disse områdene vil ha en helt spesiell fokus i forhold til villrein.

s. 73

Vulufjell Vulufjellområdet er sentralt for villreinen i Rondane. En finner rester etter fangstanlegg både i Illmandalen og i områdene fra Steinbudalen til Vuludalen og fra Bjørnholia mot Vulutjønn. I Vulufjell skjer kalving også i dag. Fostringsflokker og bukkeflokker kan observeres forskjellige steder i fjellområdet.

s. 78

Turorientering

Oppsetting av faste poster for turorientering eller trimposter som berører nasjonalparkene og Dørålen landskapsvernområde vil være å betrakte som organisert ferdselsvirksomhet som krever dispensasjon fra verneforskriften. Slik aktivitet vil normalt skje i regi av lokale idrettslag eller foreninger som i dette fall altså ikke unntas søknadsplikt. I nasjonalparkene finnes i tillegg en bestemmelse om at en må søke om å få sette opp midlertidige innretninger. Selv om ferdselen som følge av slike poster ikke nødvendigvis vil bli noe vesentlig tillegg til allmennhetens frie ferdsel i utmarka, og selv om postene kanskje bare står oppe kun ett eller et fåtall år, er dette et organisert opplegg som kan komme i konflikt med naturmiljøet. Dette er det eksempler på i andre verneområder. Forvaltningsmyndighetene ser helst at slike poster legges utenfor verneområdene, alternativt plasseres langs merka stier eller skiløyper i ytterkant av disse verneområdene. Det vil også kunne vurderes trimposter på eksempelvis toppene i Rondanemassivet som ikke ligger inntil merket sti. Hvis de lokale idrettslagene har et opplegg uten faste poster men i stedet lager turmål, vil dette ikke være søknadspliktig.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Presedens

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis.

Moment i vurderingen:

- Type verneområde
- Formål med vernet
- Tiltakets omfang
- Sannsynlighet for lignende typer tiltak
- Spesiell forhold ved det omsøkte tiltaket.
- Om søker har spesielle behov

Omtalt i kgl.res eller forvaltningsplan.

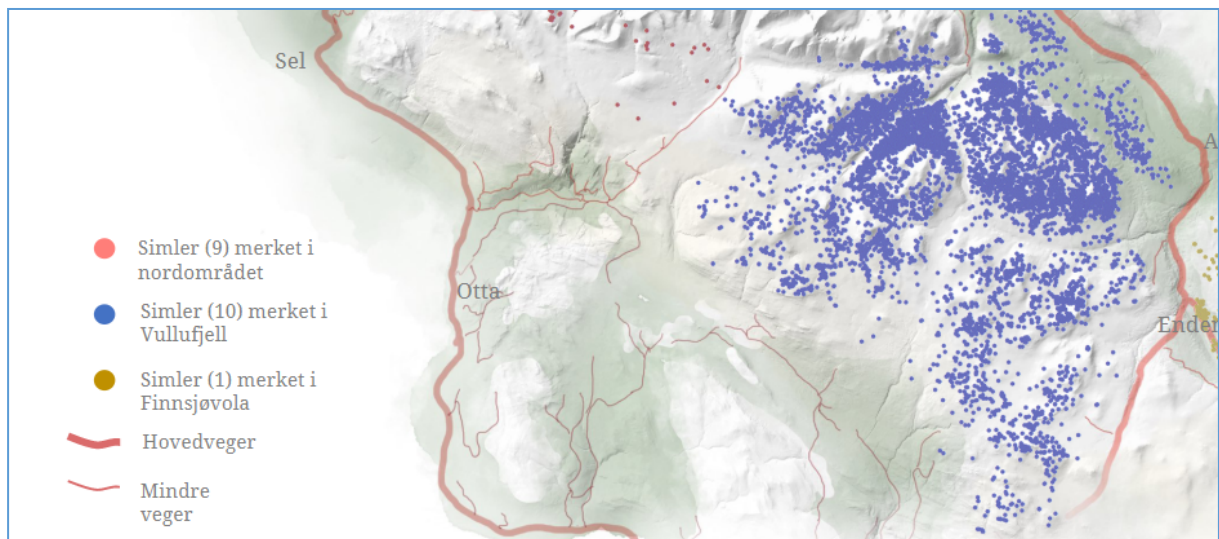
Vurdering

Det følger av verneforskrifta for Rondane nasjonalpark, § 3 pkt. 1.3 e) at det omsøkte tiltaket er søknadspliktig. Det gjeld uavhengig av unntaksregelen for organisert ferdsel i § 3. pkt. 5.2, jf. også forvaltningsplanen s. 78.

Den utsette stolpen/turposten er ikkje omsøkt som tiltak etter verneforskriften § 3 pkt. 1.3 e). Ved behandling av søknaden må en vurdere saken som om tiltaket ikke er gjennomført.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiane i dette området er godt. Når det gjeld villrein føreligg NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhøyrande kart utarbeidd i samband med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnekletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

I figur 4 er det vist kartutsnitt med plott fra GPS-merkede simler i Rondane nord villreinområde. Her ser ein at den omsøkte lokaliteten for turposten er midt i eit området som er mykje brukt av villreinen om sommeren, ein viktig periode for simlenes mjølkeproduksjon og kalvenes vekst.

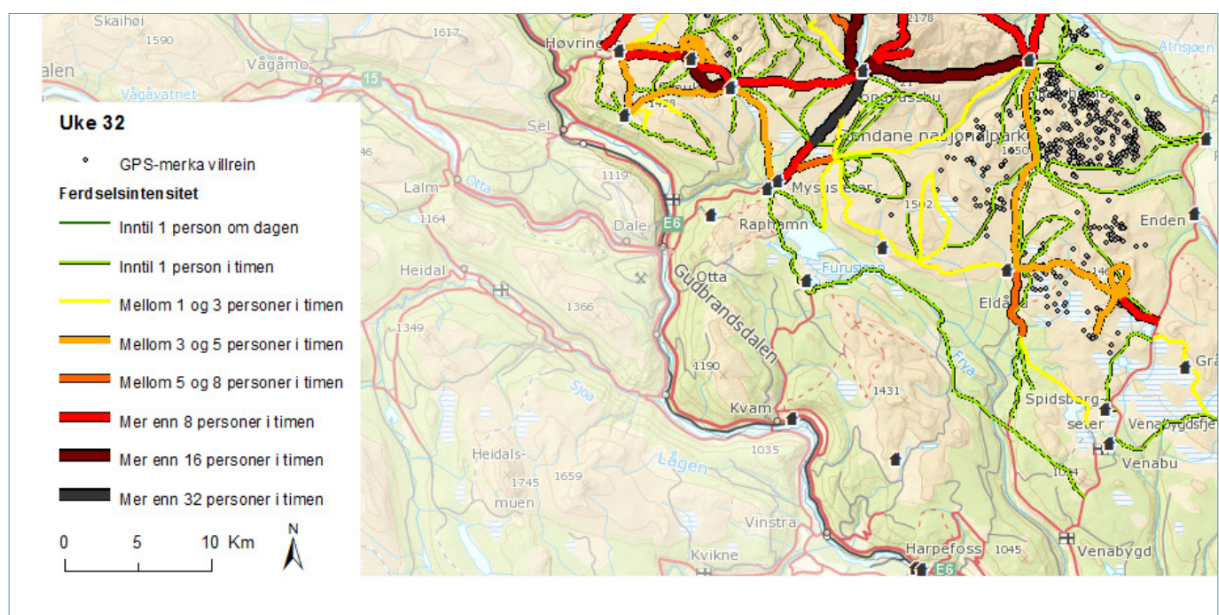

Figur 4. Kartutsnitt, plott GPS-merka simler Rondane nord, sommersesongen. (fra villrein.no)

I figur 5 er det vist eit kartutsnitt som viser ferdselstrykket på ulike stier i området. Kartet viser at dei viktige områda for villreinen har en vesentlig ferdsel, langs ulike kryssende ruter.

Utsetting av trimpostar som omsøkt vil derfor medføre ei auka samla belastning på økosystemet i nasjonalparken, jf. naturmangfoldloven § 10. Vi må vektlegge at dette blir forsterka ved at villreinen unnviker å bruke andre deler av nasjonalparken, som områdene vest for Rondanemassivet og aksa Mysusæter – Rondvassbu.

Selv om det finnes mange attraktive turmål i verneområda, er det mogleg å finne egna og attraktive lokalietar også utanfor verneområda. Av hensyn til villreinens leveområde meiner vi det vil vera en god løysing i dette tilfellet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Figur 5. Ferdselsintensitet i Rondane nord villreinområde.

Av tidligere saker går det fram at det er praksis for ikkje å gje løyve til oppsetting av turpostar i område som er viktige for villreinen. Å vurdere denne saken annleis vil då kunne skape ny presedens, i strid med forvaltningsplanen og naturmangfoldoven § 10.

Konklusjon

Det omsøkte tiltaket er ikkje i tråd med verneformålet, og vil kunne være til skade for verneverdiene i Rondane nasjonalpark. Det er etablert praksis i saksbehandlingen å ikkje gje løyve til oppsetting av turpostar i områder som er viktige for villrein.

Søknaden om oppsetting av stolpe/turpost ved Fremre Vulutjønn i Rondane nasjonalpark blir derfor avslått.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Østkjølen grunneierlag

Villreinutvalget for Rondane

nord, v. Sel fjellstyre

Bjørn Kjellson Sletten

Statens naturoppsyn Rondane

Eirin Berge

Villreinutvalget for Rondane

nord, v. Dovre fjellstyre

Fylkesmannen i Innlandet

Konrad Skåravik Bryhn

Villreinnemnda for Rondane og

Sølnkletten

Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

c/o Fylkesmannen i Oppland,
boks 987

2604 LILLEHAMMER